

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Bursíkové a soudců Josefa Straky a Karla Ulíka ve věci

navrhovatelů: a) **Bc. M. C.**

b) **H. C.**

oba bytem X

oba zastoupeni advokátem Mgr. Markem Hejdukem
sídlem Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2

proti

odpůrci:

Středočeský kraj

sídlem Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5

zastoupený advokátem doc. JUDr. Janem Brodcem, LL.M., Ph.D.
sídlem Rubešova 162/8, 120 00 Praha 2

o **návruhu na zrušení části opatření obecné povahy** – 3. aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje, vydaného usnesením Zastupitelstva Středočeského kraje ze dne 26. 6. 2023, č. 035-26/2023/ZK,

takto:

I. **Návrh se zamítá.**

II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

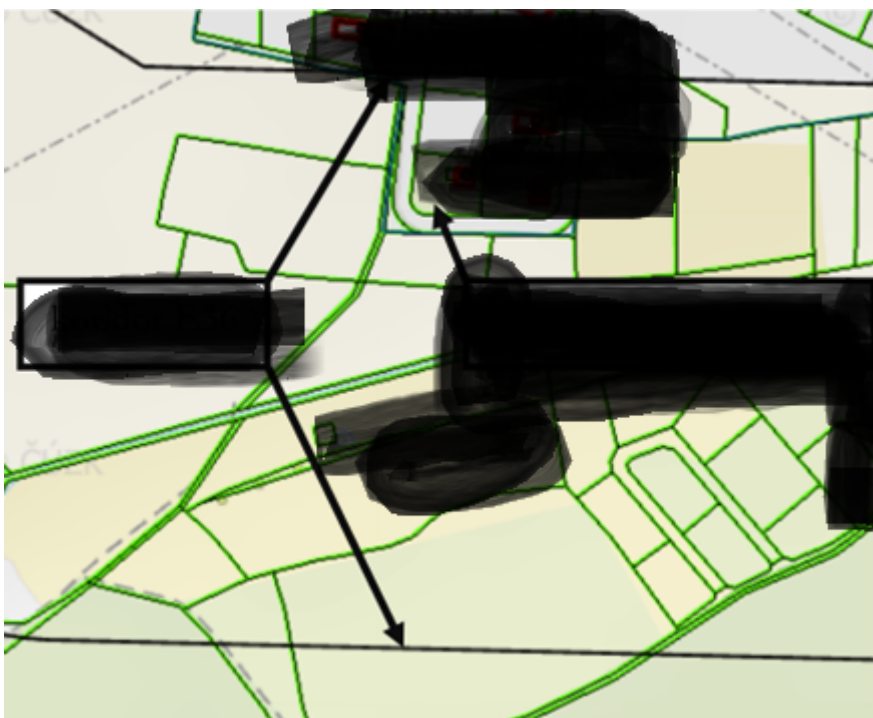
Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Soud v této věci přezkoumává zákonnost části opatření obecné povahy – 3. aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje, vydaného usnesením Zastupitelstva Středočeského kraje ze dne 26. 6. 2023, č. 035-26/2023/ZK (dále jen „napadená aktualizace“ nebo „ZÚR SK“).

ZÚR SK a vymezení trasy koridoru XA

2. Navrhovatelé se konkrétně domáhají zrušení napadené aktualizace v části zpřesňující koridor XA pro dvojité elektrické vedení 400 kV Hradec – Řeporyje v katastrálních územích X a X (dále jen „koridor XA“). Koridor XA byl v Politice územního rozvoje, ve znění 1. aktualizace, vymezen jako koridor XB. Navrhovatelé v trase koridoru XA vlastní rodinný dům se zahradou (pozemky parc. č. XC a parc. č. st. XD jehož součástí je stavba č. p. XE, vše zapsáno na LV XF v katastrálním území X). Mají za to, že vymezení koridoru XA v napadené aktualizaci je nezákonné a nepřiměřeně zasahuje do jejich vlastnického práva k nemovitostem.
3. ZÚR SK vymezily trasu koridoru XA pro umístění energetické stavby přenosové elektrizační soustavy v dané lokalitě následovně:

(převzato z mapové aplikace ZÚR SK dostupné online na https://gis.kr-stredocesky.cz/js/reg_up/ – pozn. soudu)

4. Ke zpřesnění koridoru XA odpůrce přistoupil „na základě podrobnějších dokumentací předprojektové přípravy poskytnutých provozovatelem přenosové soustavy“, a to za účelem „zdvojení stávajícího vedení zvláště vysokého napětí[í] 400 kV s provozním označením V412, které propojuje rozvodny Hradec a Řeporyje“. Učinil tak na základě souhlasného závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí vydaného Ministerstvem životního prostředí (dále jen „MŽP“) dne 26. 6. 2019, č. j. MZP/2018/500/2293 (dále jen „stanovisko EIA“), vydaného v režimu § 9a zákona č. 100/2001 Sb.,

o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „zákon o posuzování vlivů“), s tím, že změnou směrového vedení koridoru v dílčím úseku mezi obcemi Vráž a Chýnčice dochází

„k významnému zkrácení trasy na území CHKO Český Kras. Nově vymezený úsek koridoru již nesleduje stávající vedení V412 procházející územím CHKO v ose Vráž – Tetín – Zavadilka – Tobolka – Liteň – Svináře – Zadní Třebáň – Mořina – Chýnčice, ale je veden v nové trase Vráž – Loděnice – Vysoký Újezd – Lužec – Mořina – Chýnčice, kde se opět vrací do osy stávajícího vedení 400 kV“ [odst. 218 odůvodnění napadené aktualizace, srov. dále část 2 odst. 4 písm. q) odůvodnění].

5. Obecně k vymezení koridorů celostátního významu určených k umístění vedení a zařízení přenosové soustavy ZÚR SK požadovaly, aby se zajistila spolehlivost dodávek elektřiny v mezinárodních, celostátních a regionálních souvislostech, a aby se při rozhodování o možných variantách změn ve vymezených koridorech zohledňovala vzdálenost od zastavěného území dotčených obcí. Pro další územní plánování dále ZÚR SK požadovaly, aby trasy jednotlivých elektrických vedení ve společných úsecích vedly v co nejtěsnějším přípustném souběhu, aby se řešila prostorová koordinace s ostatními koridory technické a dopravní infrastruktury a s ostatními požadavky na využití území a aby se v územních plánech dotčených obcí upřesnilo vymezení koridorů s cílem minimalizovat vlivy na přilehlou zástavbu, zejména obytnou (odst. 214 textové části napadené aktualizace). Konkrétně ve vztahu ke koridoru XA byly dále stanoveny následující požadavky na využití území, kritéria a podmínky pro rozhodování o možných variantách změn v území a úkoly pro územní plánování:

„– minimalizace vlivů na:

- *přírodní a krajinné hodnoty a předměty ochrany CHKO Křivoklátsko a CHKO Český Kras;*
- *na územní celistvost a předměty ochrany EVL Karlštejn-Koda, PR V Bahních, PP Syslí louky u Loděnice a PP Špičatý vrch – Barrandovy jámy;*
- *funkčnost dotčených segmentů ÚSES NC Karlštejn-Koda (NC22), RC V Bahních (1493), RC Škrábek (1531) a RC Kalspot (1676);*

– prostorová koordinace s rozvojovými plochami na území obcí Nové Strašecí a Vysoký Újezd“ [odst. 222 písm. d) napadené aktualizace].

Tato minimalizační opatření byla do ZÚR SK převzata na základě požadavků MŽP coby orgánu EIA [viz bod 77 stanoviska MŽP k návrhu koncepce napadené aktualizace vydané dne 3. 11. 2022, č. j. MZP/2022/710/4183 (dále jen „stanovisko ke koncepci“), podle § 10g odst. 2 zákona o posuzování vlivů].

6. Dle odůvodnění napadené aktualizace nelze v měřítku podrobnosti zásad územního rozvoje stanovit konkrétní trasu vedení ani jednoznačně lokalizovat stožárová místa ani stanovit technické parametry jednotlivých stožárů. Zásadní podmínkou realizace vedení nicméně je vyloučení vlivů elektromagnetického pole na obyvatelstvo, čehož se má dosáhnout zejména minimální přípustnou výškou vodičů, stanovenou na základě konkrétního technického řešení jednotlivě pro každé vedení. Vedle tohoto aspektu je žádoucí z důvodu zachování kvality obytného prostředí, s ohledem na konkrétní územní podmínky, zajistit maximální možné oddálení trasy vedení od obytné zástavby (odst. 214 odůvodnění napadené aktualizace).
7. Koridor XA byl vymezen v šíři 300 m, aby nedocházelo ke zbytečnému blokování území, ale současně aby se vytvořily územní podmínky pro zajištění odpovídajících parametrů zařízení přenosové soustavy, jejich spolehlivost, bezpečnost a nároky na směrové i výškové vedení a na křížení s jinými stavbami a záměry (odst. 221 textové části a odůvodnění napadené aktualizace).

8. Navrhovatelé při veřejném projednání návrhu napadené aktualizace neuplatnili žádné připomínky ani námitky prostřednictvím zástupce veřejnosti ve smyslu § 39 odst. 2 ve spojení s § 42 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), platného do 31. 12. 2023 (dále jen „stavební zákon 2006“).

II. Obsah podání účastníků

Návrhové body

9. Navrhovatelé v návrhu namítají, že trasa koridoru XA představuje nepřiměřený, excesivní a svévolný zásah do jejich vlastnického práva. Realizace záměru vedení velmi vysokého napětí *V412 – zdvojené napětí* (dále jen „záměr“), jak je plánována společností ČEPS, a.s. (dále jen „ČEPS“), zdevastuje okolní krajinu a zvýší hlučnost a výskyt elektromagnetického záření, což je – v kombinaci s již existujícími elektrickými vedeními v dané lokalitě – pro kvalitu života navrhovatelů zcela neúnosné. ČEPS si k záměru nechala zpracovat stanovisko EIA, které doporučilo variantu č. 1 minimalizující vliv na přírodní a krajinné hodnoty v CHKO Český Kras a CHKO Křivoklátsko (*srov. citaci v bodu 4 tohoto rozsudku – pozn. soudu*). Na podkladě stanoviska EIA vypracovala ČEPS tři alternativní trasy vedení záměru. Modrá a žlutá trasa prochází těsně kolem nemovitostí navrhovatelů, červená trasa by vedla jižněji kolem Zemědělského družstva Mořina (*navrhovatelé předložili pouze černobílé nákresy, z nichž není barevné rozlišení jednotlivých variant patrné, nicméně lze vycházet ze slovního popisu zvažovaných tras – pozn. soudu*). Žlutá varianta záměru se následně promítla do trasy koridoru XA dle napadené aktualizace. V nově vymezeném úseku má být celkem 37 stožárů typu Dunaj vysokých přibližně 50 m s ochranným pásmem po obou stranách vedení 69,4 m. Se záměrem bude dle stanoviska EIA spojen hluk při výstavbě i následném provozu (elektrické výboje na vodičích, tzv. koróna, a sršivý zvuk kolem stožárů a izolátorů zejména při nepříznivých klimatických podmínkách, např. mlze a jinovatce). Aerodynamický hluk vznikající při otékání proudu vzduchu kolem vodičů a stožárových konstrukcí nebyl posuzován. V tomto ohledu je stanovisko EIA nedostatečné. Stanovisko EIA bylo navíc zpracováno již v roce 2019. Od té doby se počet obyvatel obce Vysoký Újezd více než zdvojnásobil, což dotčené orgány při pořizování napadené aktualizace nijak nezohlednily.
10. Navrhovatelé v návrhu detailně popisují jednotlivé trasy vedení záměru – tj. modrou, žlutou, a červenou –, jak je původně zvažovala společnost ČEPS. Podle navrhovatelů je z hlediska soukromých i veřejných zájmů nejméně invazivní červená trasa vzdálená zhruba 230 m od nejbližší rezidenční zástavby. Naopak žlutá a modrá trasa vede zhruba 70 m od jejich nemovitostí. Navrhovatelé při koupi nemovitostí rozhodně neočekávali, že by jim kousek za zahradou – či dokonce přímo v ní – končilo ochranné pásmo vedení velmi vysokého napětí. Danou lokalitu si navrhovatelé vybrali, protože byla v ryze rezidenční čtvrti obklopené loukami, poli a lesy. Z navrhovatelům dostupných informací není zřejmé, proč byla nakonec zvolena právě žlutá trasa, nikoliv červená trasa. Vybočení záměru z původního vedení novou trasou v úseku za obcí Vráž bylo odůvodněno pouze minimalizací dopadů do přírodně významných lokalit. Samotné stanovisko EIA přitom mezi žlutou a červenou trasou vůbec nerozlišuje, ani jedna z těchto tras nevede přes chráněné území. Při jednáních ČEPS se zástupci obcí Vysoký Újezd a Lužce konaných dne 15. 1. 2020 a 2. 9. 2020 byly prezentovány dvě varianty, a to žlutá a červená. Starosta Vysokého Újezdu však z nepochopitelných důvodů preferoval žlutou trasu vedoucí v bezprostřední blízkosti rozvojové části obce, ve které se nacházejí i nemovitosti navrhovatelů. Tato volba nebyla podrobena širší společenské diskuzi, navrhovatelé nemohli zvolené řešení jakkoliv ovlivnit a stávající žlutá trasa jim byla vnucena v důsledku „absurdní nečinnosti zástupců obce Vysoký

Újezd“. Navrhovatelé nepopírají obecnou prospěšnost záměru jako takového, ale nechtějí se však smířit s jeho provedením ve žluté trase, která je ve srovnání s červenou trasou objektivně více invazivní.

11. Ve vztahu k samotnému koridoru XA navrhovatelé namítají, že se jedná o nepřiměřené řešení, které zasahuje do jejich oprávněných zájmů, porušuje zásadu subsidiarity a zásadu minimalizace zásahů orgánů veřejné správy. Koridor XA odporuje jednak hmotnému právu, jednak zásadě proporcionality. Trasa koridoru je vedena prakticky za plotem navrhovatelů. Záměr tedy významně zasáhne do pokojného užívání nemovitostí, v nichž navrhovatelé trvale bydlí. Kromě negativních vlivů záměru na okolí (hluk, elektromagnetické pole, esteticko-krajinné rušení) se podstatně sníží i hodnota nemovitostí navrhovatelů. V lokalitě V Necičkách se již nyní kříží dvě další nadzemní elektrická vedení. Realizací záměru bude daná lokalita sevřena již ze tří stran, přičemž nejmohutnější vedení bude zhotoveno v blízkosti nemovitostí navrhovatelů. Taková situace je pro navrhovatele z hlediska životního komfortu a jejich legitimního očekávání nepřijatelná. Podle navrhovatelů se odpůrce dostatečně nezabýval vlivem koridoru XA – tedy zvolené žluté trasy – na životní prostředí a rozvojové lokality. Sám odpůrce přitom v ZÚR SK paradoxně požaduje, aby nově vymezené koridory respektovaly kritérium vzdálenosti od zastavěného území a nenarušovaly kvalitu obytného prostředí. Těmto požadavkům však koridor XA nedostál. Odpůrce tak porušil § 18 odst. 1 až 3 stavebního zákona 2006 a § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Vyjádření odpůrce

12. Odpůrce ve vyjádření upozorňuje, že v průběhu řízení o napadené aktualizaci byli navrhovatelé zcela pasivní a neuplatnili žádné připomínky. V řízení před soudem se proto nemohou domáhat přezkumu přiměřenosti napadené aktualizace. V této souvislosti odpůrce odkazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 16. 11. 2010, č. j. 1 Ao 2/2010-116, č. 2215/2011 Sb. NSS, a dále rozsudky ze dne 18. 11. 2009, č. j. 9 Ao 2/2009-54, č. 2008/2010 Sb. NSS, a ze dne 26. 6. 2014, č. j. 5 AOs 3/2013-33. Většinu návrhových bodů navíc navrhovatelé vznášejí proti samotnému záměru, nikoliv proti vymezení koridoru XA v ZÚR SK. Zásady územního rozvoje přitom umístění konkrétních záměrů neřeší. Odpůrce pokládá za zavádějící tvrzení navrhovatelů ohledně vzdálenosti od záměru. Pokud by byl záměr veden po jižním okraji koridoru XA, vzdálenost záměru od pozemků navrhovatelů by činila cca 152 m. Pokud by bylo vedení realizováno středem koridoru, stále by nezasahovalo na pozemky navrhovatelů. Tyto úvahy jsou však pouze ilustrativní. Konkrétní podmínky umístění záměru budou podrobněji stanoveny až v navazujících řízeních na základě přesného geodetického zaměření stavby a okolního terénu. Námitky navrhovatelů proti stanovisku EIA, které bylo zpracováno již ke konkrétnímu záměru, nelze při přezkumu napadené aktualizace věcně posuzovat. Odpůrce dále podotýká, že navrhovatelé snížení hodnoty jejich nemovitostí nijak neprokázali. Odpůrce proto navrhl, aby soud návrh zamítl a uložil navrhovatelům povinnost náhrady nákladů řízení.

Další vyjádření účastníků

13. Na vyjádření odpůrce navrhovatelé zareagovali replikou, ve které opakovaně zdůrazňují, že trasu koridoru XA bylo možno vést v méně invazivní červené variantě, nikoliv ve schválené žluté variantě. Rovněž mají za to, že odpůrcem odkazovaná judikatura NSS se týkala neuplatnění námitek v řízení o územním plánu, nikoliv neuplatnění připomínek v řízení o zásadách územního rozvoje, jejichž adresáty jsou primárně obce, nikoliv vlastníci

jednotlivých nemovitostí. Průměrně obezřetný vlastník nemovitosti se na denní bázi nemá důvod seznamovat s navrženou aktualizací zásad územního rozvoje, ale může spoléhat na to, že mezi ním a krajem stojí jako další mezičlánek obec. V daném případě však obec selhala a navrhovatele nijak neochránila. Navrhovatelům nelze vytýkat, že se proti napadené aktualizaci nebránili připomínkami. Ať už bude záměr umístěn v kterékoliv části koridoru XA, vždy půjde o nepřiměřeně intenzivní zásah do vlastnického práva navrhovatelů. Aktuálně není třeba přesně určit, o kolik se dotčené nemovitosti v důsledku realizace záměru znehodnotí. Podstatné pouze je, aby trasa záměru byla vedena jinudy.

III. Posouzení věci soudem

Splnění procesních podmínek

14. Soud ověřil, že návrh byl podán včas, osobami k tomu oprávněnými a obsahuje všechny formální náležitosti na něj kladené (§ 37 odst. 2 a 3 ve spojení s § 101b odst. 2 s. ř. s.). Současně shledal, že jde o návrh přípustný a věcně projednatelný.
15. O návrhu soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci s tímto postupem souhlasili.

Obecná východiska přezkumu ZÚR

16. Zásady územního rozvoje stanoví základní požadavky na účelné a hospodárné uspořádání území kraje, vymezí plochy nebo koridory nadmístního významu a stanoví požadavky na jejich využití, zejména plochy nebo koridory pro veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření, stanoví kritéria pro rozhodování o možných variantách nebo alternativách změn v jejich využití. Jedná se o obecný nástroj územního plánování na úrovni kraje, kde je míra možného dotčení na právech zpravidla nižší než v případě nástrojů na úrovni území obce (např. územního či regulačního plánu). Zásady územního rozvoje jsou tedy primárně koncepčním dokumentem, který má relativně abstraktní charakter. Jde o správní akt (opatření obecné povahy) dílem právní, dílem odborné, ve výsledku však politické povahy (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 4. 2023, č. j. 7 As 88/2021-88, bod 24). Samotné zásady územního rozvoje tedy žádný záměr do území ještě neumisťují, natož aby stanovily konkrétní požadavky na jeho provedení (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 3. 2023, č. j. 10 As 92/2022-86, bod 47).
17. Souběžně s návrhem zásad územního rozvoje se zpracovává i vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území. Ve vyhodnocení vlivů na životní prostředí se popíší a vyhodnotí zjištěné a předpokládané závažné vlivy zásad územního rozvoje na životní prostředí a přijatelné alternativy naplňující cíle zásad územního rozvoje (§ 36 odst. 1 stavebního zákona 2006). Zmiňované vyhodnocení vlivů představuje jednu z mnoha složek odborného hodnocení zahrnutých v zásadách územního rozvoje, i ve vztahu k nim ovšem platí, že samy o sobě ještě nepředstavují povolovací titul k umístění konkrétního záměru.
18. Při aktualizaci zásad územního rozvoje se v částech dotčených změnou postupuje obdobně jako v řízení o samotných zásadách s výjimkou vyhodnocení vlivů aktualizace zásad územního rozvoje na udržitelný rozvoj území, které se zpracovává jen tehdy, pokud MŽP ve stanovisku uvedlo, že má být tato aktualizace posouzena z hlediska vlivů na životní prostředí (§ 42 odst. 2 stavebního zákona 2006). V nyní posuzované věci požadavek na posouzení vlivů napadené aktualizace na životní prostředí vyplývá ze stanoviska MŽP ze dne 26. 2. 2016.

19. Z hlediska soudního přezkumu zásad územního rozvoje je podstatné, že je omezen toliko na posouzení zákonnosti jich samotných (či jejich aktualizace) či procesu vedoucího k jejich vydání, a to v mezích uplatněných návrhových bodů (§ 101d odst. 1 s. ř. s.). Smyslem soudního přezkumu naopak není přenést proces projednávání zásad do řízení před soudem (srov. rozsudky NSS ze dne 30. 5. 2019, č. j. 2 As 122/2018-512, bod 49, a ze dne 15. 3. 2023, č. j. 10 As 92/2022-86, bod 15). To znamená, že pokud jsou dotčené osoby v průběhu procesu přijímání zásad územního rozvoje pasivní – tedy neuplatní proti návrhu připomínku či námítku prostřednictvím zástupce veřejnosti ve smyslu § 39 odst. 2 ve spojení s § 42 odst. 4 stavebního zákona 2006 –, pak není možné po soudu požadovat, aby provedl odbornou úvahu ve směru vážení důležitých veřejných zájmů či veřejného zájmu na straně jedné a ochrany vlastnictví navrhovatelů na straně druhé. Takovýto postup by byl rozporný s ústavní zásadou dělby moci, s právem na samosprávu i s ochranou právní jistoty dalších účastníků, kteří svá práva aktivně prosazovali již v průběhu přípravy územně plánovací dokumentace (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 10. 2011, č. j. 6 Ao 5/2011-43, bod 32).
20. Při zohlednění těchto obecných východisek soud rozhodl o jednotlivých návrhových bodech následovně:

ZÚR SK nejsou konkrétní záměr

21. Soud předesílá, že podstatnou část návrhové argumentace tvoří výhrady navrhovatelů vůči konkrétnímu záměru velmi vysokého napětí V412 plánovaného společností ČEPS, jakož i proti stanovisku EIA, které bylo k tomuto záměru zpracováno. Tyto námítky se však zcela míjí s předmětem soudního přezkumu v tomto řízení, jímž je toliko vymezení části koridoru XA v ZÚR SK.
22. Nutno opět připomenout, že samotné zásady územního rozvoje – a tedy ani napadená aktualizace – žádný konkrétní záměr do území ještě neumísťují (srov. rozsudky NSS ze dne 15. 3. 2023, č. j. 10 As 92/2022-86, bod 47, ze dne 9. 12. 2024, č. j. 8 As 215/2023-109, bod 95, či ze dne 21. 6. 2012, č. j. 1 Ao 7/2011-526, bod 437). Jak správně upozornil již odpůrce v odůvodnění napadené aktualizace, v měřítku podrobnosti zásad územního rozvoje nelze stanovit konkrétní trasu vedení, jednoznačně lokalizovat stožárová místa ani stanovit technické parametry jednotlivých stožárů (srov. bod 6 výše).
23. Soud proto konstatuje, že valná většina návrhové argumentace obsahově nesměruje do problematiky řešené zásadami územního rozvoje, nýbrž do navazujících procesů, zejména do procesu přijímání územního plánu a řízení o povolení konkrétního záměru.
24. Soud tím rozhodně nechce bagatelizovat význam zásad územního rozvoje. Vždy je však třeba pečlivě rozlišovat mezi zásadami územního rozvoje jako obecnou koncepcí kraje na straně jedné a územním plánem jako podrobnější koncepcí obce (a příp. řízením o povolení záměru jako realizací konkrétního projektu) na straně druhé. Každá z těchto fází má odlišné nástroje regulace a jinou míru podrobnosti (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 3. 2023, č. j. 10 As 92/2022-86, bod 47). Navrhovatelé nicméně odlišnosti těchto procesů v návrhu do značné míry přehlížejí a realizaci konkrétního záměru, který by byl podle jejich tvrzení spjat s výrazným zásahem do kvality života v dané lokalitě, se snaží zabránit v rámci soudního přezkumu napadené aktualizace ZÚR SK. V tomto ohledu soud dává za pravdu odpůrci, že k posouzení návrhových bodů týkajících se podrobností samotného záměru V412 a tvrzených vad souvisejícího stanoviska EIA (tj. nezohlednění aerodynamického hluku a nárůstu počtu obyvatel), není při přezkumu napadené aktualizace prostor.

25. Argumentují-li navrhovatelé tím, že sám odpůrce v ZÚR SK stanovil, aby nově vymezené koridory respektovaly kritérium vzdálenosti od zastavěného území a nenarušovaly kvalitu obytného prostředí, soud v těchto požadavcích nespatřuje na rozdíl od navrhovatelů jakýkoliv „paradox“. Jedná se pouze o společné obecné požadavky na využití území, kritéria a podmínky pro rozhodování a úkoly pro územní plánování (viz odst. 214 textové části napadené aktualizace), které zcela korespondují s cíli územního plánování ve smyslu § 18 odst. 1 až 3 stavebního zákona 2006. Čili jde jen o obecný souhrn požadavků, které bude třeba respektovat až v navazujících procesech, v nichž budou upřesněny podmínky pro využití koridoru XA na úrovni obce (tj. v řízení o územním plánu) a následně stanoveny podmínky pro realizaci konkrétního záměru (tj. v řízení o povolení záměru). V rámci napadené aktualizace se však ještě nejedná o výsledné povolení konkrétního záměru v konkrétní vzdálenosti, jak patrně usuzují navrhovatelé.
26. Měli-li snad navrhovatelé namítaným „paradoxem“ na mysli, že napadená aktualizace na jednu stranu apeluje na zachování určitého odstupu budoucího záměru od zastavěného území a v protikladu s tím zvolí variantu s menším odstupem od jejich nemovitostí, pak tato – nepochybně racionální – argumentace měla být předmětem připomínek uplatněných během procesu přijímání napadené aktualizace. Navrhovatelé však připomínky neuplatnili (k důsledkům této procesní pasivity podrobněji viz bod 33-36 níže).
27. Obdobně je tomu i ve vztahu k navazujícím námitkám navrhovatelů, které se týkají údajného negativního působení konkrétního záměru na okolí (zvýšení hluchosti a výskytu elektromagnetického záření, esteticko-krajinné rušení, znehodnocení nemovitostí). Opět lze zopakovat, že konkrétní projekt včetně jeho případných negativních vlivů bude podroben kontrole zákonnosti až v řízení o povolení záměru. Pokud bude shledáno, že nedostál zákonným požadavkům – např. z důvodu porušení veřejnoprávních limitů –, nebude možné jej v konkrétním řízení povolit (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 4. 2023, č. j. 7 As 88/2021-88, bod 57).

Koridor XA – přípustnost

28. Jediné námitky navrhovatelů, jimiž se soud mohl v rámci přezkumu ZÚR SK zabývat, jsou ty, které směřují proti vymezení koridoru XA, což je skutečně obsahem regulace zavedené napadenou aktualizací.
29. Návrhové body brojící proti vymezení koridoru XA lze rozdělit do dvou okruhů:
30. Jednak namítají, že odpůrcem zvolená žlutá trasa představuje neproporcionální zásah do jejich vlastnického práva. A dále namítají, že odpůrce dostatečně nezvažoval alternativní vedení koridoru méně invazivní (červenou) trasou.
31. Ani jeden z těchto navrhovatelů vymezených argumentačních okruhů soud neshledává důvodným.

Koridor XA – proporcionalita

32. Pokud jde o otázku proporcionality, její neúspěšnost je předurčena předchozí pasivitou navrhovatelů v procesu přijímání napadené aktualizace.
33. V tomto směru soud dává za pravdu odpůrci, že pokud navrhovatelé při pořizování ZÚR SK bez objektivních důvodů neuplatnili řádné připomínky (popř. námitky prostřednictvím zástupce veřejnosti), zbavili se tím možnosti, aby jejich připomínky byly náležitě

vypořádány odpůrcem a aby poté o zákonnosti takového vypořádání rozhodl soud. Navrhovatelům lze dát zapravdu pouze v tom, že odpůrcem odkazovaná judikatura NSS se skutečně týkala problematiky nepodání námitek v procesu přijímání územního plánu, závěry této judikatury však platí obdobně i na případy nepodání připomínek v procesu přijímání zásad územního rozvoje (srov. např. rozsudky NSS ze dne 7. 10. 2011, č. j. 6 Ao 5/2011-43, bod 32, a ze dne 23. 11. 2021, č. j. 6 As 405/2020-107, bod 71, a ze dne 4. 10. 2024, č. j. 7 As 50/2024-32, bod 35).

34. Soud proto nemůže přisvědčit argumentaci navrhovatelů, že průměrně obezřetný vlastník nemovitosti se na denní bázi nemá důvod seznamovat s navrženou aktualizací zásad územního rozvoje, ale může spoléhat na to, že mezi ním a krajem stojí jako další mezičlánek obec. Jestliže se navrhovatelé v řízení o napadené aktualizaci spoléhali na procesní aktivitu obce (která z jejich pohledu při hájení zájmů občanů selhala), jedná se toliko o jejich svobodné rozhodnutí, které je nicméně spojeno s rizikem, že se soud nebude moci při přezkumu zabývat proporcionality přijatého řešení, tedy vážením různých (veřejných) zájmů a subjektivních práv dotčených vlastníků, aniž by tuto úvahu před tím provedl odpůrce.
35. Navrhovatelé přitom nespecifikovali žádnou objektivní překážku, která by jim bránila v podání připomínek proti návrhu napadené aktualizace. Za těchto okolností soud nemůže bez závažných důvodů porušit právní jistotu dalších subjektů (zejména společnosti ČEPS a dotčených obcí), kteří svá práva a oprávněné zájmy aktivně prosazovali již v průběhu řízení o ZÚR SK. V neposlední řadě nelze pominout, že v procesu pořizování napadené aktualizace bylo uplatněno na 126 připomínek od různých subjektů, což značně oslabuje argument navrhovatelů o nemožnosti průměrně obezřetného vlastníka seznamovat se s navrženou aktualizací.
36. Pro úplnost lze dodat, že do problematiky proporcionality přijatého řešení lze zahrnout též navrhovateli namítané riziko snížení hodnoty nemovitostí. I zde jim jde k tíži, že tuto otázku nepředestřeli již v procesu přijímání napadené aktualizace a neposkytli odpůrci prostor na tuto skutečnost reagovat. Za této situace nemá správní soud k přezkumu dané otázky prostor.

Koridor XA – variantní řešení

37. Navrhovateli lze dát zapravdu potud, že při pořizování napadené aktualizace byl koridor XA posuzován nakonec pouze v jediné variantě (žlutá), přestože zde původně figurovaly varianty tři (modrá, žlutá a červená). Jak totiž vyplývá ze správního spisu, impulsem pro stávající vymezení koridoru XA byla připomínka společnosti ČEPS, která předložila návrh trasy na základě souhlasného stanoviska EIA (viz připomínka ČEPS ze dne 29. 11. 2019, č. j. 1841/19/1800, a k ní přiložený náčrt koridoru). ČEPS sice s odkazem na obsah stanoviska EIA vypracovala tři různé trasy (modrou, žlutou a červenou), nicméně po jednání se zástupci dotčených obcí nakonec zvolila pouze jednu variantu (žlutou), a tuto předložila odpůrci. Ten tedy při schvalování napadené aktualizace pracoval pouze s touto jedinou variantou, tudíž skutečně nezvažoval jiné alternativy vedení trasy koridoru XA.
38. Nicméně pokud navrhovatelé nyní namítají, že se odpůrce spokojil pouze s jednou (žlutou) variantou a nezvažoval alternativní vedení koridoru méně invazivní (červenou) trasou, pak i zde jim jde primárně k tíži jejich předchozí pasivity v procesu přijímání napadené aktualizace (srov. judikaturu v bodu 33 výše). Navrhovatelé totiž upozornili odpůrce na jiné – z jejich pohledu šetrnější – vedení trasy koridoru XA poprvé až v rámci návrhu na zrušení

napadené aktualizace v řízení před soudem. Jak ale bylo již několikrát řečeno, smyslem soudního přezkumu zásad územního rozvoje není přenést proces jejich tvorby do soudního řízení. Soud proto nemůže nahrazovat činnost odpůrce a „v první linii“ poměřovat trasu koridoru XA předloženou ČEPS oproti alternativní variantě popisované navrhovatelem.

39. Soud si je nicméně vědom, že povinnost plánování koridorů ve variantách může – na rozdíl od jiných otázek odborného charakteru – částečně vyplývat i ze zákona. V takovém případě by požadavek na variantní řešení nebyl nutně podmíněn uplatněním námítky či připomínky. Předložení variantního řešení by odpůrce musel požadovat v těchto situacích:
- (i.) samotný pořizovatel k tomu dá podnět (§ 187 odst. 4 stavebního zákona 2006 ve spojení se závěry rozsudku NSS ze dne 21. 6. 2012, č. j. 1 Ao 7/2011-526, č. 2698/2012 Sb. NSS, věc *Jihomoravské ZÚR*, bod 131);
 - (ii.) jde o požadavek dotčeného orgánu EIA, tj. orgánu na úseku posuzování vlivů na životní prostředí (§ 10i odst. 2 zákona o posuzování vlivů ve spojení se zmiňovaným rozsudkem NSS *Jihomoravské ZÚR* bod 131);
 - (iii.) orgán ochrany přírody shledá (resp. nevyloučí) významný negativní vliv navrhované aktualizace na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti [tzv. naturové posouzení podle § 45i odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) ve spojení se závěry rozsudku NSS ze dne 20. 5. 2010 č. j. 8 Ao 2/2010-644, č. 2106/2010 Sb. NSS].
40. Navrhovatelé nicméně netvrdí, že by nastala nějaká ze tří shora zmiňovaných situací předvídaných zákonem, v nichž by byl odpůrce povinen i bez návrhu povinen požadovat zpracování více variant návrhu trasy koridoru. Ani soud z obsahu správního spisu nedovozuje žádnou okolnost, která by naznačovala některou z těchto situací:
41. Za prvé, v procesu přijímání napadené aktualizace samotný pořizovatel požadavek na variantní řešení trasy koridoru XA pořizovatel z vlastní vůle (i) nikdy nevznsl.
42. Za druhé, nebyl zde ani výslovný požadavek dotčeného orgánu EIA ve smyslu § 10i odst. 2 zákona o posuzování vlivů. V daném případě úlohu dotčeného orgánu EIA plnilo MŽP, které ve stanovisku ze dne 26. 2. 2016 pouze v obecné rovině uvedlo, že je třeba „[p]ři novém vymezování ploch a koridorů v maximální možné míře prověřovat řešení ve variantách nebo alternativách a tyto varianty nebo alternativy následně náležitě vyhodnotit a porovnat“ a v případě variantních řešení volit to, které je přípustné z hlediska zájmů ochrany přírody. MŽP coby dotčený orgán EIA tedy shledalo variantní řešení jako velmi vhodné, nikoli však nezbytně nutné. Navíc navrženou trasu koridoru XA pokládalo při přijetí minimalizačních opatření ze vyhovující i stanovisko ke koncepci (viz bod 5) výše). Jestliže za dané situace společnost ČEPS předložila pouze jednu variantu vedení koridoru, ke které již bylo zpracováno kladné stanovisko EIA, pak nelze odpůrci vytýkat, že nepřistoupil k dalšímu prověřování předloženého řešení ve více variantách. Natož v situaci, kdy na možné alternativní vedení koridoru ani nebyl upozorněn relevantními námitkami či připomínkami (viz bod 37 výše). Z hlediska požadavků dotčeného orgánu EIA (ii.) je tedy invariantní řešení koridoru XA zcela akceptovatelné.
43. A konečně za třetí, nutnost variantního zpracování nevyplývala ani z tzv. naturového posouzení podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Podle poslední zmiňovaného ustanovení je zpracovatel povinen zpracovat varianty řešení pouze v případě,

pokud má „*záměr nebo koncepce významný negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptáčích oblastí*.“ Jak ovšem plyne ze spisové dokumentace (část B. *Vyhodnocení vlivů EVL a PO podle §45i zákona č. 114/1992 Sb., část 1.3., kapitola D*), v rámci tzv. naturového posouzení byl koridor XA hodnocen s *mírně* negativním vlivem (hodnota -1), nikoliv s *významně* negativním vlivem (hodnota -2, viz str. 39 a 60 zmiňovaného dokumentu). Nebyl-li ve vztahu ke koridoru XA shledán významný negativní vliv, nevznikla ani povinnost předložit jeho variantní zpracování (iii).

44. S ohledem na uvedené soud uzavírá, že ve vztahu k vymezení trasy koridoru R36 nedošlo k naplnění žádné ze situací předvídaných zákonem, v jejichž rámci by pro odpůrce vyplynula povinnost předkládat návrhy na vymezení trasy koridoru XA ve variantách či alternativách. V takovém případě byl odpůrce povinen zvažovat předložení variantního řešení jedině na základě uplatnění relevantní námítky či připomínky v procesu pořizování (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2013 č. j. 4 AOs 1/2012-105, č. 2848/2013 Sb. NSS, bod 87). Jak ale soud již konstatoval (viz bod 37 výše), v průběhu procesu pořizování napadené aktualizace ze strany navrhovatelů k uplatnění žádných námitek ani připomínek nedošlo.
45. Soud proto neshledal navrhovateli namítané nevyhodnocení variant koridoru XA za důvodné.
46. Pouze nad rámec nutného odůvodnění soud konstatuje, že spojují-li navrhovatelé výběr trasy koridoru s „absurdní nečinností“ zástupců obce, pak jde o politickou odpovědnost těchto zástupců, kterou však nelze přičítat odpůrci.

IV. Závěr a náklady řízení

47. S ohledem na výše uvedené soud neshledal návrh na zrušení napadené aktualizace důvodný, a proto jej zamítl (§ 101d odst. 2 věty druhé s. ř. s.; výrok I).
48. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Navrhovatelé neměli ve věci úspěch, a nemají tak právo na náhradu nákladů řízení. Odpůrce je vyšším územním samosprávným celkem, proto v jeho případě nelze uvažovat o tom, že by obhajoba napadené aktualizace před soudem přesahovala rámec jeho běžné úřední činnosti, kterou by nemohl zvládnout bez zastoupení advokátem. Soud proto nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 22. ledna 2025

Lenka Bursíková v. r.
předsedkyně senátu